

[P. N. Petersen (Rølle).]

vejebringe de midler, der kunne hindre en sådan ulykke, burde vi ikke sky noget offer derfor. Men det ulykkelige er, at der ikke gives de midler, der kan hindre en besættelse af vort territorium fra den stormagts side, der ligger os nærmest; og selvom vi tiltræder Atlantpagten, ændrer det intet i den kendsgerning, at vor geografiske beliggenhed vil være en hindring for, at assistance kan nå frem, inden det er for sent. En sådan situation vil i alt for høj grad minde om Englands garanti til Polen inden verdenskrigens udbrud. England trådte ind i krigen, men de engelske soldater nåede aldrig ind i Polen; som tyskerne og russerne besatte i skøn forening. Man kan just ikke sige, at dette resultat var så strålende, at det opfordrer til efterfølgelse, men det viser med blændende klarhed de konsekvenser, der kan flyde af en politik, der ikke tager de geografiske forhold i betragtning, og det viser, at en tilslutning til Atlantpagten ikke kan yde os den fjerneste sikkerhed mod en besættelse af vort territorium, hvis der udbryder en ny verdenskrig.

Jeg kan ikke andet end anerkende de bestræbelser, der er resulteret i udformningen af en nordatlantisk traktat, hvis defensive ånd og karakter er i nøje overensstemmelse med De Forenede Nationers pagt, og jeg tvivler heller ikke om, at den vil være et værdifuldt instrument til opretholdelse af fred og sikkerhed indenfor sit naturlige område. Men det er netop her, tampen brænder. For at en sådan pagt kan virke efter sin hensigt, må den ikke udstrække sine fangarme efter stater, som den ikke kan yde omgående og effektivt bistand til hindring af en besættelse af den pågældende stats territorium. Kan den ikke yde en sådan bistand, hjælper den blot den pågældende stat fra asken og i ilden, og så er den pågældende stat bedst tjent med at stå udenfor pagtens område. Det er efter min opfattelse Danmarks situation i dag, ærede medlem hr. Hauch!

Men selvom det notorisk er sådan, pådrager vi os alligevel visse forpligtelser, som vi ikke kan frigøre os for, når vi tilslutter os pagten. Det var den højtærede udenrigsminister jo også inde på. Vi er forpligtet til at tage sådanne skridt, derunder anvendelsen af væbnet magt, som vil være nødvendige for at genoprette og opretholde det nordatlantiske områdes sikkerhed, hvorved jeg finder anledning til at bemærke, at det i givet fald også gælder f. eks. de franske departementer i Afrika. Vi er også forpligtet til at underkaste os de bestemmelser, som

det nordatlantiske råd måtte fastsætte med henblik på udviklingen af vor individuelle og kollektive evne til at imødegå et væbnet angreb, og det kan jo ikke nægtes, at det er et så dybt alvorligt indgreb i vort folks suverænitet, at der bør være rimelig tid til at overveje de konsekvenser, der kan følge af en sådan beslutning, som det høje lands-ting her er stillet overfor.

Det er meget beklageligt, at det andet høje ting har nedstemt det radikale venstres og retsforbundets forslag om at lade vælgerbefolkningen selv tage stilling til den Nordatlantiske Traktat gennem en folkeafstemning. Det er så meget mere beklageligt, som rigsdagen i virkeligheden savner mandat til at gennemføre en beslutning, der medfører indgreb i det danske folks suverænitet, og som måske kan blive skæbnesvanger for det danske folks fremtid. Det er muligt, at vælgerne ville godkende denne beslutning ved en eventuel folkeafstemning, men vi ved det ikke, og hvis der nogensinde skulle være mening i at forelægge en sag direkte for vælgernes domstol, ja, så må det netop blive i et spørgsmål som dette. Her har vi en rig lejlighed til at lægge folkets egen skæbne i folkets egen hånd. Men folketingets flertal har altså modsat sig en direkte vælgerafgørelse i denne sag, og det kan vi kun tage til efterretning. Resultatet ville sikkert blive det samme i dette høje ting, hvor der efter alle solemærker at dømme, efter de ordførertaler, der er holdt, er et tilsvarende flertal mod en folkeafstemning. Jeg vil derfor undlade at stille et ændringsforslag, der tager sigte på dette.

Jeg vil gerne slutte med at understrege det, der er det afgørende for det radikale venstres holdning overfor den Nordatlantiske Traktat — dette til efterretning for det ærede medlem hr. Hauch. Efter vor opfattelse er der kun eet forhold, der taler til gunst for traktaten, og det er den mere eller mindre problematiske præventive betydning, der kan ligge i, at en eventuel angriber får visse betænkeligheder ved at angribe. Alle andre forhold, som det vil være naturligt at gøre til genstand for overvejelser i denne forbindelse, taler efter min opfattelse imod Danmarks tilslutning til pagten, og de vejer efter vor opfattelse tungest. Jeg behøver blot at nævne beskæringen af vor suverænitet, vort lille landområde med vor fuldkomne mangel på naturlige forsvarsmuligheder og umuligheden af at hindre en besættelse, hvis der udbryder en ny verdenskrig. Og der er et forhold, som vejer tungest af alt, og det er Danmarks geografiske beliggende med den latente trusel imod vort